

DIJAGNOSTIČKI I PROGNOСТИČKI ZNAČAJ MERENJA PROKALCITONINA U TOKU SEPTIČKIH STANJA

Predrag Čanović¹, Ljiljana Nešić¹, Miroslav Tomović¹ i Dragan Čanović²

¹ Infektivna Klinika, KC Kragujevac

² Hirurška Klinika, KC Kragujevac

SAŽETAK

Sepsu i septički šok izazivaju brojne gram pozitivne i gram negativne bakterije koje pokreću imunsko-metaboličku reakciju organizma poznatu kao "sistemski inflamatorni odgovor" (SIRS), čije su kliničke karakteristike povišena ili snižena telesna temperatura, tahikardija, ubrzano disanje i povećanje ili smanjenje broja polimorfonuklearnih leukocita sa pojavom nezrelih formi u perifernoj cirkulaciji. Međutim, sistemsku inflamaciju sa navedenim kliničkim znacima mogu da pokrenu i neka neinfektivna patološka stanja kao što su maligne bolesti, metabolički poremećaji, traume i sl. Stoga postoji potreba za kliničkim ili laboratorijskim parametrima pomoću kojih bi se razlikovala infektivna od neinfektivne etiologije sindroma sistemskog inflamatornog odgovora. Na osnovu do sada prikupljenih podataka, ne postoji jasan i specifičan klinički ili biološki indikator sepse, iako su opisane kliničke studije u kojima je dokazana korelacija između koncentracije citokina u krvi bolesnika sa sepsom i prognoze bolesti. Među potencijalno korisnim markerima sepse, IL-6, IL-8, kao i prokalcitonin (PCT) predstavljaju najopisivnije markere u dijagnostici sepse. Mnogi kliničari su ukazali na dijagnostički kao i prognostički značaj merenja prokalcitonina u toku septičnih stanja. Dokazano je da je određivanje ovog parametra od velike pomoći u razlikovanju sepse od teških sistemskih inflamatornih odgovora izazvanih neinfektivnim patološkim stanjima.

S obzirom na značaj ranog postavljanja dijagnoze sepse u jedinicama intenzivne terapije, mnoge kliničke studije su opisivale dijagnostičku vrednost IL-6, IL-8, kao i dijagnostički značaj merenja prokalcitonina u grupama pacijenata sa pojavom akutnih, teških inflamacija. U tom cilju, procenjuje se da li je značaj merenja prokalcitonina, IL-6, IL-8 veći od merenja standardnih parametara - C-reaktivnog proteina i broja leukocita u perifernoj krvi, koji u dijagnostici predstavljaju "zlatni standard". "

Ključne reči: prokalcitonin, sepsa, sistemski inflamatorni odgovor, septični šok.